

FOWA projekt: maradékérték-veszteség szemben a szinergianyereséggel együttes, koordinált építkezéseknél

Az SVGW egyik kutatási alapítványa (FOWA) azt vizsgálta, miként lehet közös építkezéseknél (pl. útfelújítás esetén) felmérni, cserélni kell-e a vezetőket vagy sem. Nagyon alaposan vizsgálja, mennyi a cső maradékértéke, mekkora a veszteség, ha cserélik, és mekkora a nyereség az együttes munkának köszönhetően.

Ulutas és mások: Termékvizsgálat: aknafelújítás: vízzáró akna jó bevonattal?

Egy svájci intézet 13 elterjedt aknafelújítási eljárást vizsgált. A minősítési fokozatok: jó, megnyugtató, kielégítő, értékelhetetlen. Csak egy eljárás esett az utóbbi kategóriába.

Kötsch és mások: Ha már az indítás is problémás Ivóvíz belső hálózatok egészségügyi üzembe helyezése

Ha már egy belső hálózat első vizsgálatánál egészségügyi problémák adódnak, azok elhárítása nagyon költség- és időigényes lehet. A cikk különböző oldalról vizsgálja, miként lehet a kockázatot csökkenteni.

Könyvismertető: 150 éves Bazel ivóvízellátása

Aqua Press International 2016/1 Hahn: Grundfos: Ráeszmél Közép- és Kelet-Európára

Az 1945-ben alapított és 1967 óta Grundfos néven ismert szivattyúgyár ma Dánia tíz legnagyobb pénzforgalmú vállalata közé tartozik. Az évi 10 milliárd szivattyú előállításával a világ első három gyárá közé tartozik. A három németajkú ország számára egy új D-A-CH centrumot alakítottak ki Erkrathban (Németország), ezen kívül Ausztriában továbbra is egy leányvállalat képviseli a Grundfost a Salzburg melletti Grödigben.

Klich-Hellmeier: Ha a hegy fenyegeti a távvezeték

A száz éve üzemelő II. Bécsi Forrás vezetéken Jessnitz közelében repedéseket és némi elmozdulást tapasztaltak egy ellenőrzésnél. Az ok: földrengés. A döntés: egy 3,5 m átmérőjű új alagútba betonbéléssel egy 2,4 m hasznos átmérőjű, 1,1 km hosszú tartalékvezeték létesítése. A legnagyobb gondot a két bekötés okozta, tíz napon belül azonban sikerült, addig a karsztvizet egy patakba vezették. Az új vezeték 2015 közepén helyezik üzembe.

Aqua Press International 2016/2

Vizes események: Üdvözljük a „Budapest Water Summit 2016” eseményt. A cikk visszatekint a három évvel ezelőtti rendezvényre, ismerteti a mottót („A víz összeköt minket”), beszámol a szakkiállításról, majd részletesen ismerteti a Fővárosi Vízművek exporttevékenységét.

RÁDONYI LÁSZLÓ A SOPRONI VÍZMŰ ZRT. VEZÉRIGAZGATÓJA

Zsebők Lajos: Vágjunk bele, de előtte rövid életutat kérek.

Rádonyi László: Fertőhomoki parasztcsaládból származom (talán innen örököltem, hogy szeretem nevén nevezni a dolgokat), nagyszüleim még nagygazdák – kulákok – voltak. Iskoláimat osztatlan osztályban kezdtem, gimnazista Sopronban voltam az 1557-ben alapított mai Evangélikus Líceumban. Két matematika-fizika szakos tanáromról külön megemlékeznék Eperjes Károlyról – nagyszerű színészünk édesapjáról – és Gaál Lászlóról. Talán nekik köszönhető, hogy a pedagógusokkal telítődött családból – hűmárvonzalmamat sohasem tagadva – eldöntöttem: gépészmérnök leszek.

Zs. L.: És így történt?

R. L.: Épületgépészként végeztem a Budapesti Műszaki Egyetemen 1979-ben. A bátyám Veszprémben lett vegyész és most az ajkai korház laboratóriumát vezeti. Rövid ideig voltam postás, majd tíz évig vasutas (nem igazi, csak GYSEV-es),

A Soproni Vízművek vezérigazgatója nem csupán résztvevője, de gyakori szereplője a „mavizes” rendezvényeknek. Vérbeli debattőr, de azt is láthattuk, több annál. Véleménye van a dolgokról, és ez a vélemény gyakran különbözik a többiekétől. Az élet pedig olyan, hogy a kisebbségi vélemény akár többségivé is válhat, ha teret adunk megismeréséhez. Hát, mi teret adunk.

és mindkét helyen tervezéssel foglalkoztam. A munka mellett elvégeztem a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemet is. Magántervezőként volt gmk-nk, kft-nk és nagyon sok épület viseli magán a kezem nyomát nemcsak Sopronban, hanem szerte az országban. Közben négy évig voltam a GySEV Felügyelőbizottságának tagja és az Energiaközpont Nonprofit Kft. Felügyelőbizottságának elnöke.

Zs. L.: Hogyan lett vízműves?

R. L.: Havas András barátom, a Soproni Vízművek korábbi vezérigazgatója (akkor még főmérnöke) – aki Sopron alpolgármestere is volt – keresett meg a rendszerváltozás után, hogy vegyek részt az önkormányzati munkában. 1994-től a Gazdasági Bizottság külsős tagjaként tevékenykedtem. Többször indultam sikertelenül a helyi választásokon és csak

2006-ban lettem megválasztott képviselő, majd 2010-ben újraválasztottak egyéni körzetben.

Zs. L.: Akkor erre kell gondolnunk, amikor azt emlegeti, hogy a politika környékéről jött?

R. L.: Igen. A politikát én társasjátéknak fogom fel, ahol az ember elfogadja és tiszteli a „játékosársait”, és botcsinálta politikusként a soproni népszavazás legendás polgármesterének szavait vallom: „Tisztemben csak a város érdeke és az igazság fog vezetni.”

Zs. L.: Ettől még nem vált vízművesé. Hogyan lett az?

R. L.: Vízművessé választottak, és remélem, hogy az elmúlt években azzá is váltam. Havas András halála után a legnagyobb tulajdonos, Sopron Megyei Jogú Város javaslatára 2012. május 14-én a részvénytársaság közgyűlése egyhangúan választott meg vezérigazgatónak. Nem féltem a feladattól. Van négy gyermekem, én már megalkottam életem négy főművét.

Zs. L.: Milyen céget kapott örököül?

R. L.: A Soproni Vízmű egy nagy hagyományokkal bíró társaság, mely az országban harmadikként kezdett szolgálatni. Jó állapotban volt mind szakmai, mind gazdasági értelemben. Remélem, ezt sikerült megtartanunk a mai napig. Hála kollégáimnak, tevékenységünk nemcsak a szolgáltatási területen, hanem a szakmában is elismert.

Zs. L.: Milyennek látott, illetve lát bennünket, vízműveseket egy kívülről jött szakember?

R. L.: Bizonyára máshogy látom és élem meg a „vízműveséget”, mint azok a kollégáim, akik évtizedek óta benne vannak a szakmában. Úgy is mondhatom, hogy nekem nincsenek olyan „rögeszméim”, amelyek a korábbi, a 2012 előtti állapotok ismeretéből, megszokásából fakadnak. (Akkor még nem voltak, ma már biztosan vannak.)

Zs. L.: És milyen ez az ágazat?

R. L.: A világon a legtöbb probléma a természetesnek tűnő dolgokkal van. Leginkább azok hiányával. A víziközmű-szolgáltatás egy vég-eredmény-centrikus, a felhasználók számára természetes tevékenység. Amennyiben a ki-folyókból iható víz folyik és a szennyvíz megtisztítva kerül a befogadókbá, senkit sem érdekel, hogy milyen munka van mögötte. Az ország bármely pontján nyomom meg a kék színű közutat (bocsánat: közikifolyót), biztos lehetek benne, hogy abból iható víz folyik. A mi szolgáltatásainkkal nem szokott baj lenni,

de akik benne dolgozunk, jól tudjuk, hogy a helyzet nem ilyen rózsás. A másik szolgálata a legnemesebb feladat, amelyhez hatalmas elkötelezettség, szaktudás és hivatástudat szükséges. Szerintem ez a szakmánk legnagyobb értéke.

Zs. L.: Úgy értsen, legyen egy kis galiba (vagy több), hátrítsuk el, és mindjárt tudni fogják, mekkora érték a szolgáltatásunk?

R. L.: Az élet sok területén el lehet játszani a „mi lenne, ha” gondolatával, de a negatív események elhárítására tényleges forgatókönyvek nem készülhetnek. Keretek vannak, de a megoldások mindig ad hoc történnek. Szüntelen tájékoztatással el kell érniünk, hogy a társadalom és a döntéshozók valós értékén kezeljék szolgáltatásunkat. Fontosságunkat büszkén fel kell ismernünk, és hinnünk kell önmagunkban.

Zs. L.: Talán nincs meg az „ágazati szintű” önbizalmunk?

R. L.: Nincs bizony. Sokszor belekeseredünk a kevés eredményt hozó küzdelmekbe meg a ránk rótt szabályozások terhének cipelésébe, és talán abba, hogy miért nem értik mások azt, ami számunkra természetes. Az önsajnálát

sohasem hoz eredményt, ki kell ebből lépni, mert elsősorban rajtunk áll vagy bukik, mit érünk el és rajtunk is fogják számon kérni.

Zs. L.: Mit kéne tennünk?

R. L.: Nem a helyén kezelt az ágazat sem a döntéshozók, sem pedig a társadalom részéről. Divatos kifejezéssel élve, nem tudjuk jól eladni magunkat. Nem elég elmondani, meg is kell értetni a gondjainkat, melyek végső soron a teljes társadalom problémáját jelentik.

Zs. L.: Ennyi?

R. L.: Dehogy. Számomra úgy tűnik, mintha a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény – annak ellenére, hogy mindenki várta – derült égből villámcsapásként érte volna a szakmát, pedig valakik előkészítették, valakikkel bizonyára véleményeztették és aztán szilveszterkor meg is született. Az elmondásokból számomra úgy tűnik, mintha a szakmától függetlenül és ellenünkben készült volna. Vallom, hogy a döntéshozókkal beszélő viszonyban kell lenni és ez nem működhet jó emberi kapcsolatok nélkül. Egyetlen döntés sem hiányolhatja a biztos szakmai háttérrel, a döntés következményeinek elemzését és annak elfogadtatását.

Nagyon nagy itt a kapcsolatokkal rendelkezők felelőssége. Belülről látva nekem úgy tűnik, hogy mi minden kérdésben megfeszülünk és eredményt szeretnénk elérni. Ugyanolyan súlyúként kezeltük a jelentéktelenebb és nagy horderejű kérdéseket. A döntéshozók oldaláról ez úgy tűnhet, hogy „ezeknek” semmi sem jó. Talán célszerű lett volna nem a tökéletest megcélozni, hanem megelégedni a jogszabályok jobbá tételével. A tökéletest „elszalasztottuk” a jogszabályok alapjánál, de a jobbítás szándékát ne adjuk fel soha.

Zs. L.: Akkor most teljesül az elképzelése, mert a Századvég intézkedési terve éppen azt célozza, hogy egy lényeges kérdésben elérjünk valamit a döntéshozóknál.

R. L.: Jómagam nem vagyok tanulmányhívó, hiszen azokban azok az információk fogalmazódnak meg, amelyeknek csak a megrendelő van birtokában. Ha már tanulmány, akkor mindkét cég telitalalat, hiszen szakmai elismertségük megkérdőjelezhetetlen. Mindennek ellenére mindkét anyag előbb került a nyilvánosság elé, mint ahogy optimális lett volna, hiszen részletes szakmai vitákat nem folytattunk egyik esetben sem. Tudom, hogy ezzel a véleménnyel sokan nem értenek egyet, de én fenntartom. Szerintem mindkét anyag – egy szélesebb körű egyeztetéssel – jobbítható lett volna.

Zs. L.: Miért, mi a baj velük? Mi a gond a századvéges tanulmányjavaslatával, vagyis azzal, hogy számokkal alátámasztva jelzi, hogy elkerülhetetlen a közműadó kivezetése a víziközmű-szolgáltatásból?

R. L.: A baj hatalmas, mert az anyag azt mondja, hogy a közműadó kivezetése minden gondot megold, holott ez messze nincs így. Most mondja meg valaki, mihez fogunk kezdeni, ha tényleg megszűnik a közműadó, az ellátó rendszerek felújításának, pótlásának finanszírozhatóságával. A közműadó évi 14 milliárd forint, ebből körülbelül 140 km vezeték lehet kicserélni (a sürgősen cserélendő 10 000-ból), és akkor elköltöttük az egészet, holott a közműadó a működés feltételeinek normalizálásához adhatna segítséget, de nem jelentene általános gyógyírt.

Zs. L.: Hát ez tényleg nem oldaná meg a legfőbb bajt.

R. L.: A közműadó valóban súlyos terhet jelent a szolgáltatók napi működésére. Nem része a díjnak, így nincs meg a finanszírozásának forrása sem. Mindenki másból fizeti meg, ki működésének többleteit fordítja erre, mások tartalékaikat élék fel, megint mások ezt eleve

vesztésnek kalkulálják üzleti terveikben. Ennek megfelelően megszüntetésének hatása is társaságoként különböző lenne. Természetesen nem tiltakoznák a csökkentése vagy teljes megszüntetése esetén.

Zs. L.: Jó, most ebbe ne bonyolódjunk bele, maradjunk annál, hogy a javaslat mégiscsak egy reálisan elérhető cél, amit ha elérünk, valamelyest oldja a szorító helyzetet. Ha nem ezt teszi a MaVíz, mit kéne tennie?

R. L.: Azt, ami valóban megoldja a helyzetet. Valamennyi iránymutatásunk, jogszabályaink a teljes költségmegtérülést írják elő ebben az ágazatban is.

Zs. L.: De hát annak semmi realitása nincs, hogy a vízdíjakat rezsicsökkentés időszakban bárki is megemlje! Úgy vágnak vissza az ilyen kezdeményezést, hogy ezek örültek, és semmit sem érünk el, csak azt, hogy fizethetnénk továbbra is a közműadót.

R. L.: Azért, mert valamiről nem beszélünk, attól a probléma még létezik. Biztosan vannak tartalékok az ágazat gazdálkodásában. Minden nagy ellátó rendszerben egyszerre van jelen a hiány és a pazarlás. Ne vezessük félre a döntéshozókat és magunkat se áltassuk. Rendszereink állapota hosszú távon a jelenlegi tendenciák mellett nem tud javulni, hanem rosszabbodik. Az elengedhetetlen pótlások egyre többre fognak kerülni. Finanszírozhatóságuk csak az ellátásért felelősök bevonásával lesz lehetséges. A gazdaság más területein természetes a költségek megtérülése, így kellene lennie a víziközmű-szolgáltatásban is. Nem fog a kérdés egy döntéssel, egy lépésben megoldódni, de efelé kell haladni. Nem a szakma ellehetetlenülését félttem, hanem az ellátását. Volt előttünk is víziközmű-szolgáltatás, lesz utánunk is. Az ellátás lehetősége és minősége rendszereink állapotától függ leginkább.

Zs. L.: Sorainkban is van olyan működő(!) álláspont, miszerint nekünk magunknak kell megoldani saját gondjainkat, vállalkozni kell, nyereséget hozni, nem pedig keseregni.

R. L.: Ebben a kérdésben a politikával értek egyet: legyen a víziközmű-szolgáltatás non-profit jellegű. A szolgáltatók általában alapfeladataik terhére válnak kényszervállalkozókká. Elfogadhatatlannak tartom, hogy egy társadalmilag nagyon fontos és érzékeny ellátás fenntarthatóságát kiegészítő piaci tevékenységekkel kelljen megoldani. Nem minden szolgáltató képes arra, hogy a szolgáltatási területén a piacon mérje meg magát. Aki tudja, természetesen tegye meg. A legfontosabb a megfelelő színvonalú szolgáltatás.

Zs. L.: Ha viszont a közműadó elhagyása nem elégséges megoldás, díjmelés nem lehet, marad az állami támogatás?

R. L.: Nem gondolom, hogy egy interjú keretei ennek a kérdésnek a kibeszélésére elegendőek lennének, és azzal sem akarom lerázni magamról a kérdést, hogy megemlítem az ellátásért felelősök felelősségét.

Tisztán látszik, hogy vannak megoldandó problémák, amelyek csak több lépésben, valamennyi érintett összefogásával oldhatók meg, de el kell kezdeni a megoldás első lépéseivel: beszélni kell róla, felelősen érvelni, és nem kellene megvárni a „nekünk Mohács kell” állapotot.

Zs. L.: Bizonyára így van, de hadd kérdezzem meg: magára nézve is ezt tartja?

R. L.: Teszem a tőlem telhető legjobbat. Soha sem félttem attól, hogy kimenjek a munka sűrűjébe. Ma is ezt teszem, mert a munkaárcok mellett, a szennyvíztelepeken ritkán van udvariaskodás. Szeretek valós képet kapni, közvetlen tapasztalatokat szerezni. Ezt ajánlom a döntéshozóknak is.

Zs. L.: Hű, ez elég hosszú menet volt, térjünk át a tudásátadásra, oktatásra, képzésre. Ezeket milyennek látja?

R. L.: Mi egymástól tudunk a legtöbbet tanulni. Ezért hasznos minden olyan rendezvény, ahol erre kollégáinknak lehetőséget biztosítunk. A jó iskolai képzés megfelelő alapokat képes adni, de befejezése minden egyes munkáltatónál a napi teendők megtanulásával történik. Sajnos nem dűskálunk a képzendőknél. Itt a nyugati végeken még nehezebb a helyzetünk, hiszen az ausztriai bérekkel kell küzdenünk. Ha egy kollégánk megtartása csupán pénzkérdés volna, már régen bezárhattuk volna a boltot, mert abban nem vagyunk versenyképesek. A pénzt sem feledve, azzal kell foglalkoznunk, mi az, amit a pénz mellett tudunk adni, legyen az jó szó, lélegzõgondozás vagy stabilitás, biztonság.

Zs. L.: Mi a véleménye a duális képzésről? Az csak segít a mérnökutánpótlásban?

R. L.: A Soproni Vízmű mindig nyitva tartotta kapuit a fiatalok képzése előtt. Ha a fiatal mérnök jó helyre kerül a duális képzés során, akkor talán megmarad, de mindenképpen jobb mérnök lehet belőle. Én támogatom minden kollégám másodképzését, mert az ő megtartásukra a legnagyobb az esély.

Zs. L.: Miként látja a társadalmi szemléletformálást?

R. L.: A szemléletformálás leghatékonyabb eszköze az, amit a felhasználók a szolgáltató munkájából nap mint nap tapasztalnak: a mérőleolvasás, a mérőcsere, az ügyfélszolgálati tevékenység és a hátralékkezelés. Ezeket én nem engedném ki a kezümből, mert a jó szolgáltatás személyes. Mellette alkalmat kell teremtenünk, hogy az emberek – elsősorban a fiatalok – minél többet megismerhessenek a munkánkról. Minden évben megtartott nyílt napunkon idén nyolcszáz gyerek járt nálunk, akiknek megmutathattuk, honnan jön a víz és hova megy, mennyi mindent kell vele tennünk. Szóval elsősorban a személyes szemléletformálásban hiszek, ez a leghatásosabb.

Zs. L.: Hát a víziparral való kapcsolatokról mit tart?

R. L.: Mi a vízipar? Nekem a gyártókat, kereskedőket és kivitelezőket jelenti. Az ő elemi érdekük a személyes kapcsolattartás, melyet a szövetség kívül is megtennének. Bizonyára az elején egyszerűbb volt a kapcsolattartás tagként, ma ennek már nincs jelentősége. Kis túlzással egy akolban vannak a bárányok és a farkasok, de a farkasok sincsenek egy falkában. A szövetség egyik fő célja, az érdekvédelem is csak áttételesen érinti őket, tehát a tagságuk mindenképpen más jelent, mint a szolgáltató cégeké.

Zs. L.: Mi a véleménye társszövetségünkről?

R. L.: Nálunk mindenből kettő van. Én nem ismerem a párhuzamos szövetség működését, mert nem vagyunk a tagjai. Amióta a nevével kiegészítette a vízzel, szerintem deklarálta, hogy párhuzamos szervezatként kíván működni. Amennyiben a két szervezet belekerül a „ki kit győz le” helyzetbe, az a szakma egyértelmű gyengülését jelenti majd, és akár oda is

vezethet a dolog, hogy egyik szervezetet sem veszik majd komolyan a döntéshozók.

Zs. L.: Én azt remélem, nem olyan sötét ez a kép, tagszervezeteink, illetve vezetőik helyén tudják kezelni ezt a kérdést.

R. L.: Ebben én nem vagyok olyan biztos.

Szabó Emma 5. o. tanuló víz világnapi rajza
Tóvárosi Általános Iskola Székesfehérvár (PORTRÉ)

Zs. L.: Az igazgatói értekezleten láthattuk, milyen sok észrevétele van az egyes kérdésekhez. Azok főként kritikák voltak, de azt kérdezem, van-e konkrét javaslata a MaVíz működését illetően?

R. L.: Megpróbálom mindig jobbitó szándékkal megfogalmazni a véleményem. Az anyagokkal kapcsolatos észrevételeimet megküldtem a főtitkár asszonynak, aki továbbította az elnökség tagjainak. Most egy nagy legitimációval felhatalmazott elnökség kezdte meg működését. Kérem az elnökség tagjait, hogy munkájukat társaságaik érdekein felülemelkedve végezzék. Javasolnám mindenkinek, hogy stratégiai kérdésekben akár elnökségi

ülés előtt konzultáljanak szomszédjaikkal, és szükség esetén ismerjék meg javaslataikat. Bizonyára segítené felelősségteljes munkájukat. A döntés-előkészítési munka szélesebb alapkra való helyezése az első lépése a kritikus észrevételek minimalizálásának. A kommunikálás a konfrontáció legfőbb ellenszere. Én biztosan a partnerük leszek.

Zs. L.: Végül Ön szerint mi ma a MaVíz?

R. L.: Remélem, az előzőekből kiderült a véleményem. Sokkal több potenciál van benne, mint amit eddig kihoztunk belőle. Tegyük közösen, okosan azért, hogy még jobb eredményeket érjünk el. Arany János egy sorát idézném ide: „Reményben gazdag, tettben szapora” időszakot kívánok minden tenni szándékozóknak.

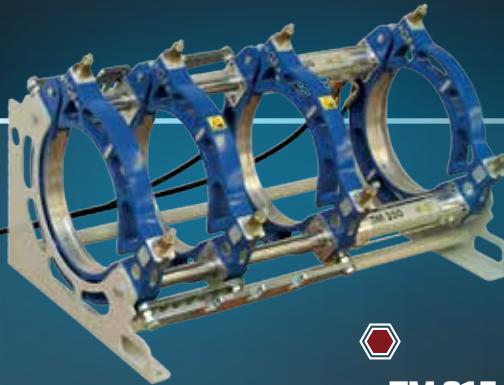
Zs. L.: Köszönöm szépen az interjút!

Simonics Réka 4. o. tanuló víz világnapi rajza
Munkácsy M. Általános Iskola Székesfehérvár (PORTRÉ)

MINŐSÉGVÁLASZTÁS CSŐKÖTÉSEK BEN, ESZKÖZÖK BEN

GAZDASÁGOS PE TOMPAHEGESZTÉSEK

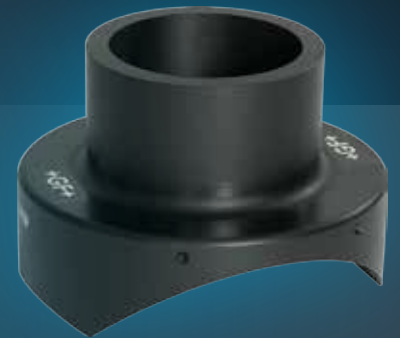

TM 315 ECO-S

CSÚCSMINŐSÉGŰ PE ELEKTROFÚZIÓ

MSA 2.1

d 710-2000 / 315-500 mm

HOMOGÉN, NAGY ÁTMÉRŐJŰ PE LEÁGAZÁSOK

TECHNOLÓGIAI ESZKÖZÖK KISEBB BEFEKTETÉSSEL

RST 1000 HÁNTOLÓ
d 250-1000 mm

CSŐVÁGÓ
d 63-200, d 90-315

INTEREX-WAGA KFT

8000 Székesfehérvár, Sárkeresztúri út 14/b, +36 22 500 051

info@interex-waga.hu | www.interex-waga.hu

7/24 készenlét: +36 30 994 9752

**GYÁRTÓ PARTNERÜNK
A GF PIPING SYSTEMS**